

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-701/20-U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Mašťov, příspěvková organizace
Sídlo	Zámecká 1, 431 56 Mašťov
E-mail	domov@ddmastov.cz
IČ	61 345 725
Identifikátor	600 029 000
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeněk Šimek
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Zámecká 1, 431 56 Mašťov
Termín inspekční činnosti	14. 9. 2020 – 16. 9. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivě výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují povinnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna Mašťov, příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. V době inspekční činnosti bylo v zařízení umístěno ve čtyřech rodinných skupinách 32 dětí, šest z nich navštěvovalo mateřskou školu, 17 první stupeň a šest druhý stupeň základní školy, tři střední školu. Jedno zletilé nezaopatřené dítě je umístěno v zařízení na základě dohody do doby ukončení přípravy na povolání. Šest dětí je ve dnech, kdy dochází do školy (dva do střední praktické a čtyři do logopedické základní), ubytováno v domově mládeže. V zařízení pobývá nezletilá matka s dítětem.

Další informace o zařízení jsou k dispozici na webových stránkách www.ddmastov.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel zařízení stanovil koncepční cíle a strategii rozvoje zařízení, při realizaci a vyhodnocování se zaměřil zejména na materiální rozvoj. Ředitel nepracuje aktivně se Standardy kvality péče o děti ve výchovných zařízeních (dále „standards kvality“), např. dosud nestanovil dětem klíčového pracovníka. Další strategické dokumenty – roční plán i školní vzdělávací program jsou zpracované velmi obecně a formálně. Stanovují nekonkrétní cíle, se kterými se pedagogové obtížně ztotožňují a následně nevyužívají při plánování výchovné a vzdělávací činnosti. Tento způsob stanovení cílů neumožňuje funkční kontrolu ani vyhodnocování a následné přijímání vhodných opatření, což se projevilo v organizaci vzdělávání, např. zařazováním režimových činností na úkor rovnoměrného rozvoje složek výchovy. Ředitel a vedoucí vychovatelka, na kterou převedl část pravomocí, reagují až na vzniklé situace a hledají vhodná řešení. Vnitřní informační systém v zařízení je funkční, je veden v elektronické podobě a přístup k němu mají všichni pedagogičtí pracovníci včetně nočního dohledu. Pravidelná jednání pedagogické rady se zaměřují zejména na hodnocení dětí a organizační záležitosti, chybí návrhy na přijetí opatření k hodnocenému chování dětí. Vychovatelé se soustřeďují na pozitivní i negativní projevy chování, zjištění nejsou ale provázána s cíli stanovenými v Programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Především se to týká vztahového přístupu dítěte k ostatním, emočnímu ladění apod., což ztěžuje plánování aktivit a činností, které by reagovaly na potřeby jednotlivých dětí.

Od poslední inspekční činnosti došlo k částečné personální obměně, začínajícím pedagogům chybí pravidelná metodická podpora, není realizována supervize. Dohled nad dětmi ve večerních a nočních hodinách mají pracovníci v sociálních službách. Přestože došlo ke zvýšení počtu o jednoho pracovníka, není tento stav optimální. Absence pedagogů ve večerních hodinách neumožňuje poskytovat kvalifikovanou podporu v případě vzniku nenadálých situací. Kompetence sociální pracovníce vykonává vedoucí vychovatelka, což přispívá k rychlé informovanosti o dětech. Pravidelnou psychologickou péči pro děti zařízení neposkytuje, ředitel využívá své zkušenosti etopeda, v případě výchovných problémů také služeb střediska výchovné péče a úzce spolupracuje s diagnostickým ústavem. Ke zkvalitňování vzdělávání přispívají partnerství se školami, sportovními i dalšími organizacemi.

Od poslední inspekční činnosti se zlepšily materiální podmínky, podařilo se navzájem oddělit prostory jednotlivých rodinných skupin. Uspořádání bytů dává dětem dostatek příležitostí k vytváření a rozvoji dovedností spojených se sebeobsluhou a chodem běžné domácnosti. Zlepšilo se vybavení pokojů dětí, starší mohou k výuce i ve volném čase využít počítače, knihy, některé pokoje byly vyzdobeny fotografiemi i dětskými pracemi. Na

pokojích mladších dětí však chybí koberce k hraní s hračkami a didaktickými pomůckami. Součástí rozlehlého areálu je sad, sportovní hřiště a řada herních prvků, které děti ve velké míře využívají. Dostatek sportovního vybavení (kola, lyže) umožňuje realizaci cyklistických výletů nebo lyžařských výjezdů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při přijímání do zařízení i umisťování dětí do rodinných skupin ředitel respektuje sourozenecké vazby a individuální potřeby dětí. Pokud společné umístění sourozenců není ze závažných důvodů možné, pedagogové podporují udržování pravidelného osobního kontaktu. Děti jsou při příchodu seznámeny s vnitřním řádem, svými právy a povinnostmi, při vzniku problémů se mohou obracet na kmenové vychovatele nebo vedení zařízení. Spoluspráva aktuálně nepracuje, děti však mají možnost při pravidelných setkáních s vedoucí vychovatelkou vyjádřit svobodně svůj názor a požadavky.

Děti jsou postupně vedeny k získávání dovedností potřebných k zajištění chodu rodinné skupiny jako v běžné domácnosti např. vaření, praní, úklid. Vaření je kromě oběda, který mají děti zajištěný v kmenových školách, každodenní součástí režimových činností včetně víkendů. Časová náročnost při přípravě jídel omezuje čas, který by mohli pedagogové věnovat přímé práci s dětmi, zejména mladšími.

Činnosti vycházejí z týdenních plánů, převaha jejich formálního zpracování přetrvává od poslední inspekční činnosti. Aktivity podporující cíle stanovené v PROD, např. rozvoj sociálních kompetencí, vztah k lidem a zvládnutí emocí dětí, jsou zařazovány v průběhu roku ojediněle. Hospitační činnost byla zaměřena na sledování činností rodinných skupin po příchodu dětí ze škol. Společný příchod dětí ze školní družiny a mateřské školy v odpoledních hodinách nevytvářel vhodné podmínky pro školní přípravu. Příprava na vyučování probíhala v rodinných skupinách společně v obývacím pokoji. Vychovatelé se tak nemohli individuálně věnovat dětem podle jejich individuálních potřeb a schopností a docházelo ke ztrátě koncentrace zejména těch nejmladších. Komunikace mezi pedagogy a dětmi probíhala v klidné atmosféře, pedagogové děti slovně hodnotili, motivovali je k lepším výkonům, ale nevyužívali účelnou zpětnou vazbu a nepodporovali sebehodnotící dovednosti dětí, byť se to pro přípravu na vyučování nabízelo. Po odpolední svačině, na jejíž přípravě se podílely starší děti, odcházely děti do zájmových útvarů ve škole, do sportovních oddílů, nebo na samostatnou či společnou procházku.

Při osobních rozhovorech s dětmi převažovalo pozitivní hodnocení jejich pobytu v zařízení, mohou se obracet na vychovatele, mají k nim důvěru, nejsou omezovány v přijímání návštěv. Znaly výši kapesného, které jim je pravidelně vypláceno.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vychovatelé využívají k hodnocení dětí pevně stanovená pravidla, která jsou zveřejněna na nástěnkách rodinných skupin a jsou součástí vnitřního řádu zařízení. Jak vyplynulo z rozhovorů s dětmi, nastaveným pravidlům starší děti rozumí, respektují je a většinou dodržují. Bez užití piktogramů není psaná forma vhodná pro mladší děti. Průběžné hodnocení probíhá v rodinných skupinách, děti se k němu mohou vyjádřit. Konkrétní problémy vychovatelé s dětmi vždy projednají a společně stanovují možnosti nápravy. Vychovatelé volí krátkodobá opatření např. zákaz televize, her na počítači, důležitá je pro ně motivace dítěte nikoli trest. Kapesné je vypláceno v minimální výši, navýšení je často

využíváno jako kladné opatření ve výchově. V hodnoticím systému výrazně převažují pochvaly.

PROD obsahují dílčí cíle v oblastech rozvoje osobnosti dítěte, jsou průběžně doplňovány a dvakrát ročně vyhodnocovány. Popisují dílčí nedostatky a plány, omezují se však na formální typy opatření, např. vést k samostatnosti, dbát na hygienu. Ani týdenní programy rodinných skupin neobsahují konkrétní činnosti, které by byly plánovány se záměrem dosažení individuálního cíle dítěte. Přání a osobní cíle dětí jsou součástí PROD, vychovatelé je znají a pracují s nimi. Pokud neodpovídají realitě, nezůstávají bez promyšlené zpětné vazby.

Zařízení podporuje kontakt dítěte s rodinou a blízkými osobami. Jejich nezájem nebo nedohledání neumožňují odjezdy dětí a většina zůstává v zařízení i během prázdnin či vánočních svátků. Pozitivem je aktivní účast všech pedagogů v přípravě i realizaci společných prázdninových aktivit pro děti, které z různých důvodů zůstávají v zařízení.

Děti jsou na odchod ze zařízení připravovány, pedagogové je o změnách průběžně informují. Pokud se děti po dosažení zletilosti nevrací do původní nebo nové rodiny, vedení se jim snaží zajistit samostatné bydlení. Před odchodem je uspořádáno rozloučení, děti odcházejí s osobními věcmi, fotografiemi i finančními prostředky, které jim náleží. Odcházející je vybaven kontakty na pracovníky zařízení, případně sponzorskými dary na vybavení domácnosti.

Negativní vliv a nízký socioekonomický status rodin způsobuje, že jsou děti v dalším vzdělávání neúspěšné a po dosažení zletilosti odcházejí ze zařízení a školu nedokončí. Pozitivní zpětnou vazbu získávají pedagogové z návštěv dětí, kterým se podaří ukončit střední vzdělání, najít a udržet zaměstnání, začlenit se do společnosti, popř. založit rodinu.

Závěry

Vývoj školského zařízení

Od poslední inspekční činnosti se výrazně změnilo věkové složení dětí, některé nastavené aktivity, např. vznik spolusprávy, která přispívá svými podněty ke zlepšení chodu zařízení, se nedařilo zachovat.

Zkvalitnily se materiální podmínky rodinných skupin.

Silné stránky

Organizování společných výjezdových aktivit dětí a pedagogů přispívá k osobnostnímu rozvoji dětí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Ředitel školského zařízení při plánování činnosti nevychází ze standardů péče o děti, nestanovil dětem klíčového pracovníka. Koncepce rozvoje zařízení není systematicky vyhodnocována a aktualizována.

Noční služby nejsou zajišťovány pedagogickými pracovníky.

Výchovné a vzdělávací činnosti nevycházejí z individuálních cílů každého dítěte stanovených v PROD.

Při plánování a realizaci činností pedagogové nevyužívají všechny výchovné složky stanovené v dokumentech zařízení, na úkor výchovně vzdělávacích aktivit převažují režimové činnosti nevhodné k věku dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

Do týdenních plánů výchovně vzdělávací činnosti zakomponovat dílčí cíle programů rozvoje osobnosti jednotlivých dětí.

Zajistit přítomnost pedagogického pracovníka během nočních služeb..

Stanovit pro každé dítě klíčového pracovníka.

Využívat širokou nabídku výchovně vzdělávacích aktivit a zaměřit se na posilování sociálních kompetencí dětí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 117/2001 (ze dne 4. 1. 2018) včetně příloh
2. Jmenovací list ředitele příspěvkové organizace Ústeckého kraje s účinností od 1. 12. 2015 (ze dne 10. 11. 2015)
3. Vnitřní řád dětského domova (ze dne 1. 9. 2017)
4. Vzdělávací program dětského domova Mašťov, s platností od 1. 3. 2016
5. Koncepce rozvoje DD Mašťov
6. Kniha útěků s platností od 1. 1. 2016 do 29. 8. 2020
7. Minimální preventivní program (ze dne 1. 2. 2016)
8. Elektronický systém vedení dokumentace EVIX
9. Osobní dokumentace dětí - vzorek
10. Programy rozvoje osobnosti dítěte, včetně vyhodnocování - vzorek
11. Záznamy z hospitační činnosti vedoucí vychovatelky vedené ve školních rocích 2019/2020 a 2020/2021
12. Záznamy z jednání pedagogické rady a provozních porad vedené ve školních rocích 2019/2020 a 2020/2021
13. Inspekční zpráva České školní inspekce č. j.: ČŠIU-659/16-U (ze dne 6. 5. 2016)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislava Kudrmannová v. r.

Mgr. Romana Vencová, školní inspektorka

Mgr. Romana Vencová v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová v. r.

V Ústí nad Labem 15. 10. 2020

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zdeněk Šimek, ředitel školského zařízení

Mgr. Zdeněk Šimek, v. r.

V Mašťově 20. 10. 2020